

รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์

เรื่อง การสร้างสรรค์เครื่องดนตรี

ครูผู้สอน ครูจักรพันธ์ สุวรรณเกิด

เรื่อง การสร้างสรรค์ เครื่องดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์

๑. เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีไทยเบื้องต้นและการออกแบบเครื่องดนตรี
๒. เรื่อง การสร้างสรรค์เครื่องดนตรี
๓. เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์
๔. เรื่อง ทดสอบการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์
๕. เรื่อง เข้าใจองค์ประกอบในงานดนตรี

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์

๖. เรื่อง เปรียบเทียบองค์ประกอบในงานดนตรี
และงานศิลปะอื่น
๗. เรื่อง ความรู้พื้นฐานในการจัดการแสดงดนตรี
๘. เรื่อง การออกแบบการแสดงดนตรีเชิงบูรณาการ
๙. เรื่อง นำเสนอและอภิปรายผลงานการออกแบบ
การแสดงดนตรี

คำถามทบทวน

การบรรเลงดนตรีไทย

สามารถแบ่งได้เป็นกี่ลักษณะ

ทบทวน

วิธีการบรรเลงดนตรีไทยในเบื้องต้นจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ การนั่งบรรเลงด้วยบุคลิกที่สง่างาม การจัดทำทาง การจับไม้ หรืออุปกรณ์การบรรเลงเครื่องดนตรีและการปฏิบัติตามวิธีการของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม ตามการจำแนกประเภทเครื่องดนตรี ดังนี้

ประเภทตี

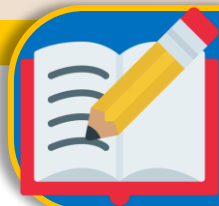
ประเภทเป่า

ประเภทดีด

ประเภทสี

เรื่อง การสร้างสรรค์ เครื่องดนตรี

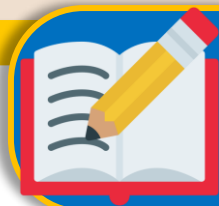

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ ความเข้าใจ (K)

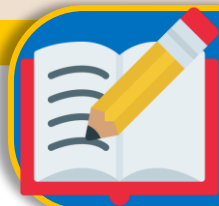
นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการสร้างสรรค์เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย
อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะ/กระบวนการ (p)

นักเรียนสามารถสร้างสรรค์เครื่องดนตรีประเภท
เครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่ายที่นำมา
บรรเลงบทเพลงสั้น ๆ ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ เจตคติ ค่านิยม (A)

เห็นคุณค่าและความสำคัญของดนตรี

**การสร้างสรรค์เครื่องดนตรีประเภท
เครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย**

การสร้างสรรค์เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

หรือวัสดุที่อยู่รอบตัว เช่น ถ้วย ชาม ขวดแก้ว
ซึ่งการสร้างสรรค์เครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนอง
ต้องเป็นเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงสูงและต่ำเรียงลำดับกัน
(ควรมีระดับเสียงตั้งแต่ ๕ เสียงขึ้นไป)

การสร้างสรรค์เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตี ที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย

ที่สามารถใช้บรรเลงเป็นทำนองเพลงต่าง ๆ ได้โดยการ
สร้างสรรค์เครื่องดนตรีประเภทดำเนินทำนอง ต้องมีการออกแบบ
และการปรับตั้งเสียงให้ตรงตามระดับเสียงต่าง ๆ ของโน้ตดนตรี
จึงจะสามารถนำมาบรรเลงเป็นทำนองเพลงได้อย่างไพเราะ

อุปกรณ์และขั้นตอน การทำเครื่องดนตรี

อุปกรณ์

๑. ขวด แก้วน้ำ ชามหรือถ้วยกระเบื้อง
๒. น้ำสะอาด
๓. ตะเกียบไม้ ไม้ตี หรือ ช้อน ล้อมโลหะ
๔. เครื่องดนตรีหรืออุปกรณ์สำหรับเทียบ/ปรับตั้งเสียง

ขั้นตอนการทำเครื่องดนตรี

๑. คัดเลือกวัสดุที่จะใช้ทำเครื่องดนตรี เช่น ขวดแก้ว แก้วน้ำ ถ้วย
ชามกระเบื้อง โดยพิจารณาขนาดและความหนาของวัสดุซึ่งจะส่งผลต่อ
ระดับเสียง โดยวัสดุขนาดใหญ่ หรือหนาจะมีระดับเสียงต่ำกว่าวัสดุขนาดเล็ก
หรือบาง

วิธีการคัดเลือก ควรใช้ไม้หรือส้อมโลหะเคาะวัสดุเพื่อพิจารณา
และคัดเลือกระดับเสียงให้ไล่จากเสียงต่ำไปหาระดับเสียงสูง

ขั้นตอนการทำเครื่องดนตรี

๒. จัดเรียงขวด แก้ว หรือถ้วยชาม

โดยไล่เรียงระดับเสียงจากต่ำไปหากระดับเสียงสูง
โดยขั้นนี้เป็นการพิจารณาเสียงของวัสดุคร่าว ๆ ยังไม่ต้อง
ปรับตั้งเสียงอย่างละเอียด

ขั้นตอนการทำเครื่องดนตรี

๓. เติมน้ำลงในขวด แก้ว หรือถ้วยชา

เพื่อปรับตั้งระดับให้ได้โน้ตตามที่ต้องการ โดยใช้วิธีการเคาะเสียงเทียบกับเครื่องดนตรีที่เป็นมาตรฐาน เช่น ขลุ่ย ระนาด สำหรับปรับตั้งเสียง หากต้องการเสียงต่ำให้เติมน้ำ ถ้าต้องการเสียงสูงให้เทน้ำออกทีละน้อย โดยให้ทำไปทีละระดับเสียงจนครบตามที่ต้องการ

ขั้นตอนการทำเครื่องดนตรี

๔. ทดลองเคาะไล่เสียง

หลังจากปรับตั้งระดับเสียงได้ตรงหรือใกล้เคียงกับระดับเสียงของโน้ตแต่ละตัวตามที่ต้องการแล้ว ให้ทดลองเคาะไล่เสียงทั้งหมดอีกครั้ง เพื่อพิจารณาระดับเสียงในภาพรวมของเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์อีกครั้ง

**การสร้างสรรค์เครื่องดนตรีประเภท
เครื่องตีที่ดำเนินทำนองจากวัสดุที่หาได้ง่าย**

การสร้างสรรค์เครื่องดนตรี
ประเภทเครื่องตีที่ดำเนินทำนอง
จากวัสดุที่หาได้ง่าย

ใบงานที่ ๓ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างสรรค์เครื่องดนตรี
และการดูแลรักษา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง เล่นดนตรีอย่างสร้างสรรค์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การสร้างสรรค์เครื่องดนตรี
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปขั้นตอนการสร้างสรรค์เครื่องดนตรีและการดูแลรักษา
โดยสังเขป

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

ใบงานที่ ๓

แผนผังความคิดสรุปความรู้
เกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างสรรค์
เครื่องดนตรีและการดูแลรักษา

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

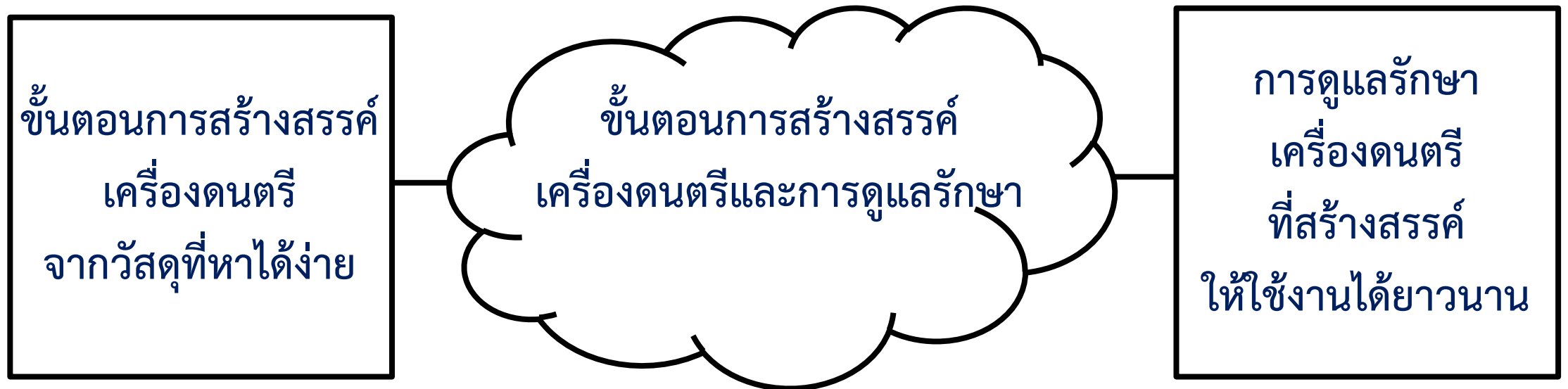
ใบงานที่ ๓ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับ ขั้นตอนการสร้างสรรค์เครื่องดนตรีและการดูแลรักษา

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนแผนผังความคิดสรุปขั้นตอน
การสร้างสรรค์เครื่องดนตรีและการดูแลรักษาโดยสังเขป

ใบงานที่ ๓ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับ ขั้นตอนการสร้างสรรค์เครื่องดนตรีและการดูแลรักษา

สรุป

สรุป ขั้นตอนการสร้างสรรค์เครื่องดนตรี จากวัสดุที่หาได้ง่าย

๑. คัดเลือกวัสดุที่จะใช้ทำเครื่องดนตรี
๒. จัดเรียงขวด แก้ว หรือถ้วยชาม ให้ไล่เรียงระดับเสียงจากต่ำไปหาระดับเสียงสูง
๓. ค่อยเติมน้ำเพื่อปรับตั้งระดับให้ได้โน้ตตามที่ต้องการ
๔. เคาะไล่เสียงทั้งหมดอีกครั้ง เพื่อพิจารณาระดับเสียงในภาพรวมของเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์อีกครั้ง

สรุป ขั้นตอนการสร้างสรรค์เครื่องดนตรี จากวัสดุที่หาได้ง่าย

๑. จัดวางในที่ที่ปลอดภัยจากการหล่นแตก หรือการกระทบ
จนเกิดความเสียหาย
๒. เล่นด้วยความระมัดระวัง ออกแรงตีพอประมาณ
๓. เคลื่อนย้ายด้วยความระมัดระวัง

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์
เรื่อง ทดสอบการปฏิบัติเครื่องดนตรี
ที่สร้างสรรค์

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การปฏิบัติเครื่องดนตรีที่สร้างสรรค์
๒. ใบงานที่ ๔ เรื่อง แผนผังความคิดสรุปความรู้เกี่ยวกับ เพลงพม่าเขว
๓. วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องดนตรีที่ออกแบบ

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ศิลปะ (ดนตรี-นาฏศิลป์) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

